

Octavian
MÂNDRUȚ

Primul meu ATLAS GEOGRAFIC

Realitatea înconjurătoare explicată cu
40 DE LECȚII VIDEO
REALIZATE DE GEORGIAN UNGUR

I. Elemente de geografie a orizontului local și apropiat

Orizontul apropiat

Clasa, școala, cartierul, localitatea. Planul clasei și al școlii	3
Planul cartierului și al orașului	5
Trecerea de la desen la plan	6
Orizontul local	
Orizontul, linia orizontului și punctele cardinale. . .	7
Hărți ale orizontului local.	8
Caracteristici generale observabile ale orizontului local	
Relief, hidrografie, vegetație – elemente naturale	9
Populație, așezări, activitățile oamenilor	10
Modificări observabile și repere de timp	11
De la orizontul local la țară.	12

II. Elemente de geografie a României

A. Elemente de geografie generală

Limite și vecini	13
Harta generală	14
Relieful – caracteristici generale și trepte de relief	16
Relieful – unități majore	17
Unități majore și subdiviziuni ale acestora	18
Vremea, apele, vegetația	20
Locuitorii și așezările omenești	21
Resurse și activități economice. Principalele produse agricole	22

B. Elemente de geografie regională

Marile unități geografice ale României	23
Carpații și Depresiunea colinară a Transilvaniei.	24
Dealurile și podișurile.	25

Câmpiile. Delta Dunării și platforma continentală a Mării Negre	26
Caracterizarea unor regiuni geografice în care este situat orizontul local (Studii de caz)	
Câmpia Română	27
Podișul Moldovei.	28
Câmpia de Vest și Dealurile de Vest	29
Carpații Meridionali	30
Depresiunea colinară a Transilvaniei.	31
Organizarea administrativă a României	32
Orașul București și județul Ilfov – caracterizare geografică.	33
Caracterizarea geografică a județului în care este situat orizontul local	34
Regiuni de dezvoltare și județe	36
Orașe mari (exemple)	44
Așezări rurale și centre turistice	45
Nord-vestul României	46
Sud-vestul României	47
Nord-estul României	48
Sud-estul României	49

III. România în Europa și pe glob

România în Europa	
Poziția geografică, limite și vecini	50
Țările vecine	51
Europa – un continent al planetei.	53
Europa – scurtă caracterizare geografică.	54
Europa și România – elemente geografice comune. Uniunea Europeană	55
Terra – planeta noastră. Caracteristici generale. . .	56
Continente și oceane	57
Terra – o planetă a Sistemului Solar.	58
Universul	59
Recapitulare	60

Orizontul apropiat

Trecerea de la desen la plan

Palatul Administrativ – Craiova

Muzeul de Artă – Craiova

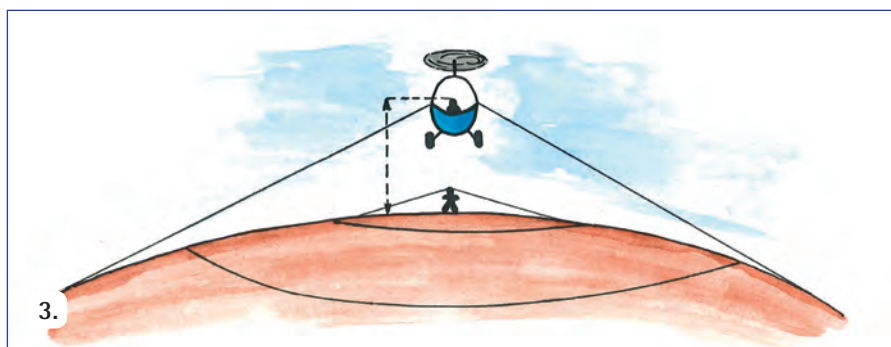
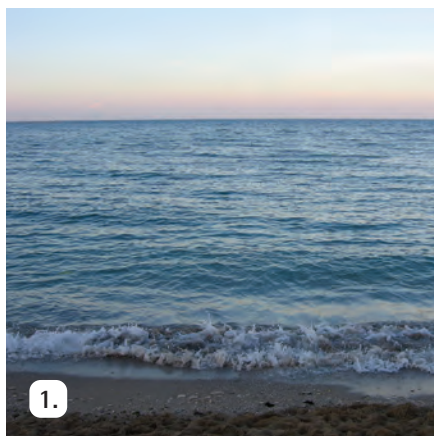
Parcul Nicolae Romanescu – Craiova

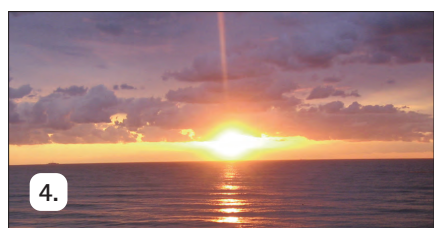
În prima imagine (1.) este redat un desen al unei porțiuni din orașul Craiova, realizat după o fotografie. Desenul redă pozițiile reciproce ale diferitelor construcții, reduse la scară. În a doua imagine (2.) este redată aceeași întindere, sub forma unui desen în plan, care cuprinde toate elementele reprezentate mai sus. În acest fel, se observă aceleași elemente văzute dintr-un punct situat deasupra, reprezentând un plan. Pozițiile reciproce sunt aceleași și sunt reduse la aceeași scară.

Orizontul local

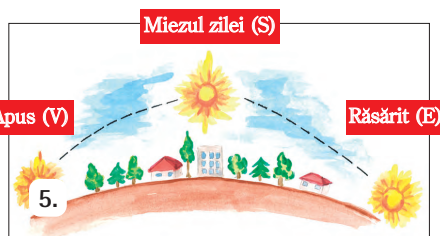
Orizontul, linia orizontului și punctele cardinale

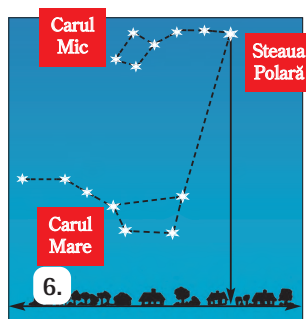
Linia orizontului în trei situații diferite

Stabilirea răsăritului (E)

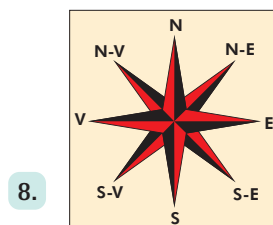
Stabilirea momentelor zilei și a trei puncte cardinale prin observare directă

Stabilirea punctului cardinal nord (N) cu ajutorul Stelei Polare

Stabilirea punctelor cardinale cu ajutorul busolei

Punctele cardinale și intercardinale

Locul în care cerul pare că se unește cu Pământul se numește **linia orizontului**.

Forma liniei poate fi dreaptă (1.), undulată sau poate avea o formă neregulată (2.).

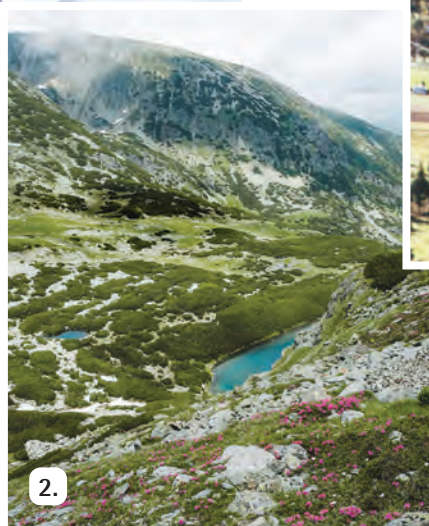
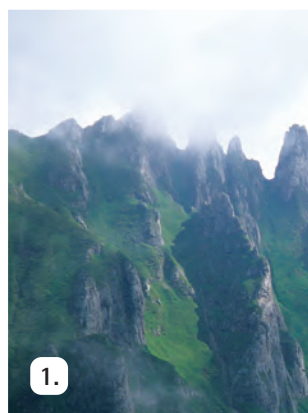
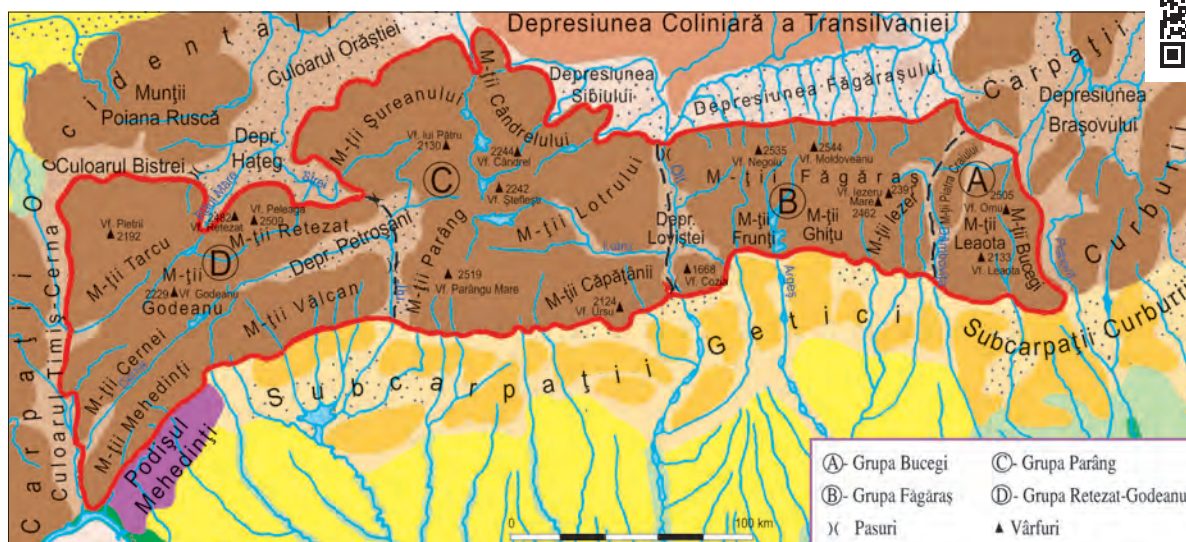
Dintr-un punct fix, privind în toate direcțiile, linia orizontului are forma unui cerc.

Dacă ne deplasăm într-o anumită direcție, linia orizontului pare că se îndepărtează.

Linia orizontului se lărgesc și se îndepărtează, dacă o privim de la o înălțime din ce în ce mai mare (3.).

Orientarea într-un anumit loc poate fi realizată cu ajutorul punctelor cardinale. Acestea pot fi stabilite, știind care este răsăritul (4.), după mișcarea aparentă a Soarelui în cursul unei zile (5.), cu ajutorul unor constelații (6.) sau cu ajutorul busolei (7.). Punctele cardinale, precum și cele situate între acestea, denumite puncte intercardinale, pot fi reprezentate pe o figură denumită roza vânturilor (8.).

Carpații Meridionali

Elemente geografice din Carpații Meridionali

Munții Bucegi – Sfinxul

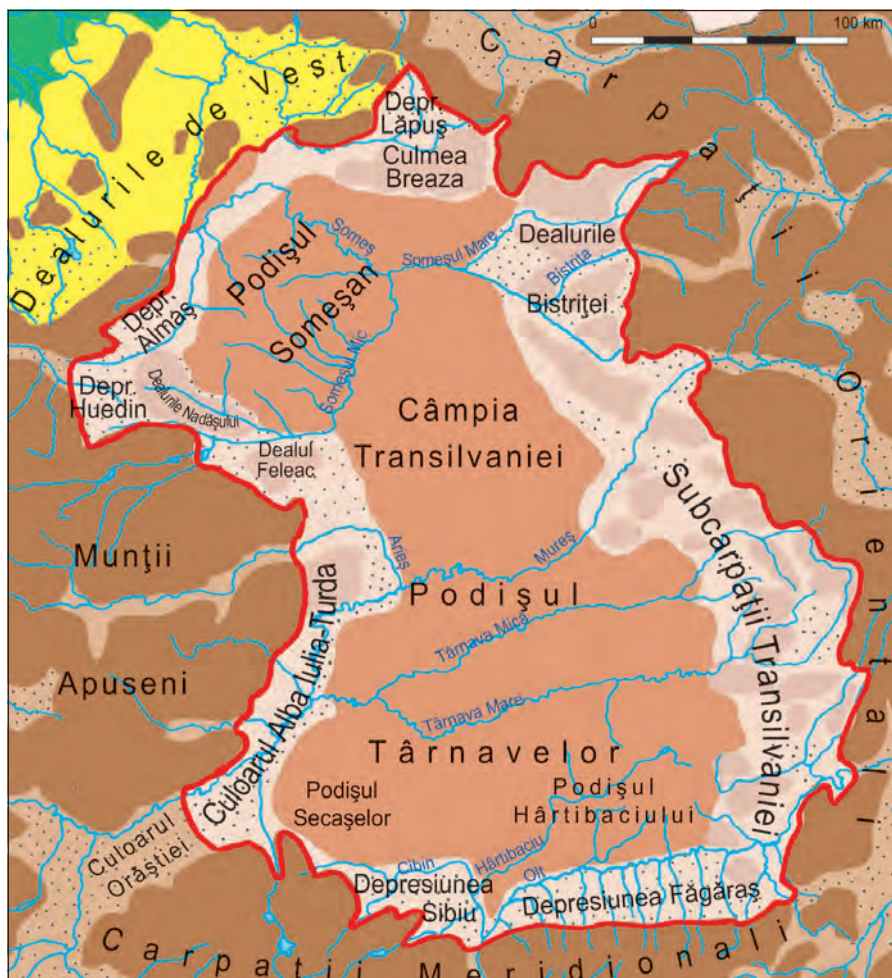
Carpații Meridionali sunt situați în sudul Depresiunii Transilvaniei, formând ramura sudică (meridională) a arcului carpatic. Au aspectul general al unor munți-bloc, foarte bine delimitați față de regiunile înconjurătoare, foarte masivi, cu abrupturi stâncoase (1.). Pe înălțimile cele mai mari există relief glaciatic format din circuri și văi glaciare. Pe anumite porțiuni, munții au suprafețe relativ netede (3.), rezultate în urma unui îndelungat proces de eroziune.

Carpații Meridionali sunt traversați de două văi transversale (Olt și Jiu) și două șosele de înălțime (Transfăgărașul și Transalpina). Au, de asemenea, depresiuni interioare mici.

Carpații Meridionali au patru diviziuni: grupa Bucegi (în est), grupa Făgăraș, grupa Parâng și grupa Retezat-Godeanu (în vest). Caracteristicile reliefului grupei Bucegi sunt foarte asemănătoare cu ale Carpaților Curburii.

Dintre orașele principale, situate pe margini, amintim: Caransebeș, Târgu-Jiu, Sebeș și stațiunile turistice de pe Valea Prahovei.

Depresiunea colinară a Transilvaniei

Depresiunea Transilvaniei – lac sărat

Câmpia Transilvaniei

Podișul Târnavelor

Depresiunea colinară a Transilvaniei reprezintă o zonă mai joasă, depresionară, situată în interiorul arcului carpatic. Spre sud este mărginită abrupt de Carpații Meridionali.

S-a format pe roci dure, asemănătoare celor din Carpați, iar la suprafață relieful este modelat pe roci mai noi, sedimentare. A rezultat un relief colinar, deluros, foarte complex și diferențiat în cele trei diviziuni mari: Podișul Someșan, Câmpia Transilvaniei (2.), Podișul Târnavelor (3.), care formează zona de podiș, denumită Podișul Transilvaniei, precum și pe margini (în culoare, depresiuni și dealuri). În podiș există lacuri sărate (1.). În partea de est există o regiune asemănătoare Subcarpaților, denumită Subcarpații Transilvaniei.

Orașele principale sunt: Cluj-Napoca, Târgu-Mureș, Alba Iulia, Sibiu, Sighișoara.

Regiuni de dezvoltare și județe

ARGEȘ

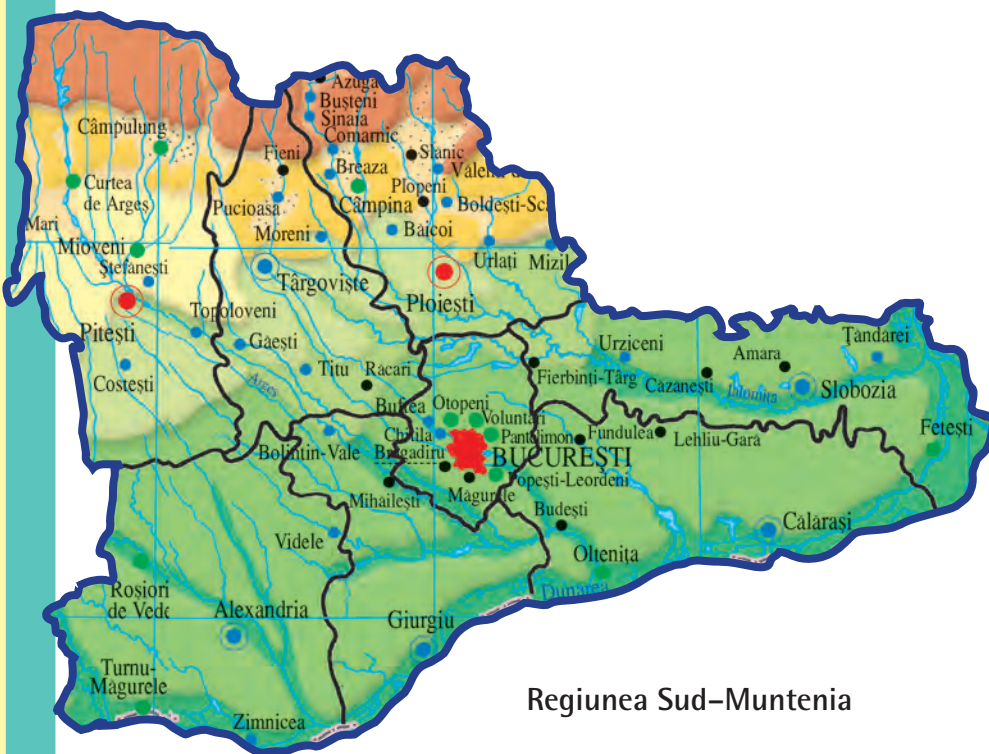
Cuprinde patru unități de relief (Munții Făgăraș, Subcarpații, Podișul Getic și Câmpia Română), care coboară de la nord spre sud. Pe Argeș, râul principal, se află lacul hidroenergetic Vidraru. Reședința este Pitești. Alte două orașe au fost capitale ale Țării Românești: Câmpulung și Curtea de Argeș. La Mioveni se află întreprinderea de autoturisme „Dacia”.

DÂMBOVIȚA

Județul are trei trepte și patru unități de relief, care scad în înălțime de la nord spre sud (Munții Bucegi, Subcarpații, Podișul Getic, Câmpia Română). Este străbătut de râurile Dâmbovița și Ialomița. Municipiul Târgoviște, reședința județului, a fost capitală a Țării Românești, iar orașele Moreni și Găești sunt centre industriale importante.

PRAHOVA

Este un județ cu un număr mare de locuitori (locul 3, după București și Iași) și cu 14 orașe. Relieful coboară de la nord la sud, fiind străbătut de râurile Prahova și Teleajen. Este cel mai vechi areal de extracție și prelucrare a petrolului. Ploiești, reședința, este un important nod de comunicații. La Brazi se află un important centru de prelucrare a petrolului.

Regiunea Sud-Muntenia

Ploiești

IALOMIȚA

Este un județ alungit de la vest la est, fiind străbătut de râul cu același nume. Relieful este integral de câmpie. Culturile agricole beneficiază de soluri și terenuri favorabile. Are rezerve de petrol și gaze naturale. Populația este scăzută numeric. Slobozia, reședința, s-a dezvoltat mult după înființarea județului.

TELEORMAN

Este un județ integral de câmpie, străbătut de la nord la sud de râurile Vedea și Teleorman. Populația județului a scăzut în ultimele două decenii. La Videle se află cea mai importantă regiune de extracție a petrolului, iar Alexandria, reședința județului, are activități administrative și economice, dezvoltate după înființarea județului.

GIURGIU

Este un județ cu un relief de câmpie și înmlăștiniri pe râurile mici care îl străbat. Spre Dunăre, câmpia este mai înaltă. La Giurgiu, reședința actuală a județului, a existat în trecut un punct de trecere a Dunării, iar în prezent există un punct important de frontieră (feroviar și rutier), care leagă țara noastră cu sud-estul Europei.

CĂLĂRAȘI

Este un județ integral de câmpie, predominant rural, agricol și cu o populație relativ scăzută numeric. În partea nordică este străbătut de autostrada București-Constanța. În orașul Călărași s-a dezvoltat industria metalurgică, iar în orașul Oltenița, construcția de nave. Dunărea are o luncă largă, cu lacuri pentru piscicultură și pescuit.

GORJ

Suprafața județului este străbătută de trei unități de relief care coboară de la nord la sud: Carpații Meridionali, Subcarpații și Podișul Getic. Este traversat de râul Jiu, care trece prin orașul Târgu-Jiu, reședința județului. În Gorj se află cea mai mare concentrare electroenergetică din țară (lignit și termocentrale). În Târgu-Jiu se află ansamblul monumental realizat de Constantin Brâncuși (Coloana Infinitului sau Coloana fără sfârșit, Masa Tăcerii și Poarta Sărutului).

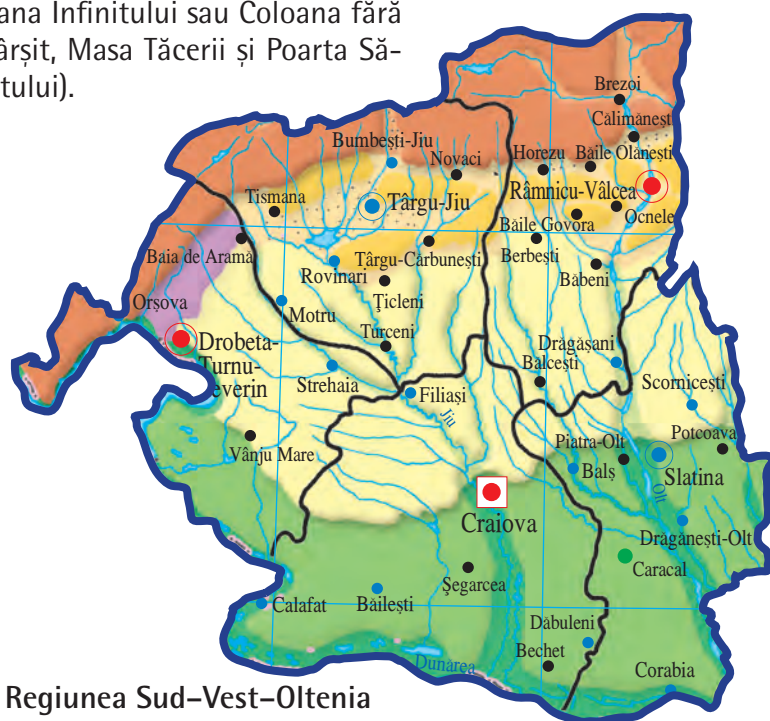
Poarta Sărutului

Masa Tăcerii

Coloana Infinitului

Regiunea Sud-Vest-Oltenia

VÂLCEA

Unitățile mari de relief (Carpații Meridionali, Subcarpații și Podișul Getic) sunt ordonate de la nord la sud, după scăderea altitudinii. Județul este cunoscut prin stațiunile balneoclimaterice, prin Valea Lotrului, Valea Oltului, resursele de subsol, plantațiile pomicole și viticole. După numărul de locuitori, reședința Râmnicu-Vâlcea este cel mai mare oraș din Subcarpații Getici.

MEHEDINȚI

Are o treaptă mai înaltă (Podișul Mehedinți, asemănător mai mult cu regiunea montană), o treaptă de podiș mai jos (aparținând Podișului Getic) și o porțiune de câmpie. Este mărginit de Dunăre și de râul Motru. Municipiul Drobeta-Turnu Severin este așezat pe locul fostului oraș roman, Drobeta. Pe Dunăre, la Porțile de Fier, există o mare acumulare de apă și o hidrocentrală.

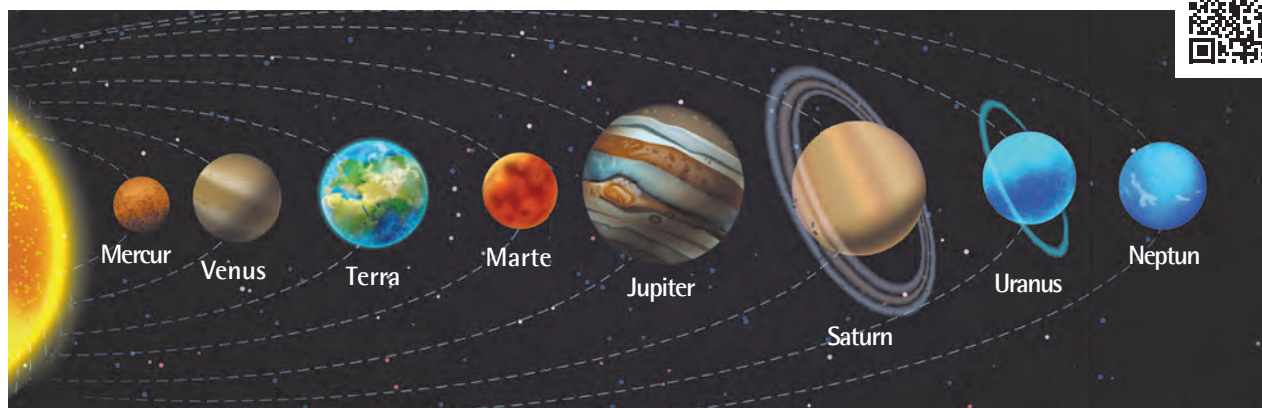
DOLJ

Cel mai populat și mai întins din sud-vestul țării, cuprinde o treaptă mai înaltă, în nord (terminațiile Podișului Getic) și o parte mai coborâtă, de câmpie, în sud, unde este mărginit de Dunăre. Spre orașul Craiova (situat pe Jiu), important centru economic și universitar, converg toate drumurile principale ale Olteniei. Lunca Dunării și lunca Jiului sunt arealele cele mai joase.

OLT

Cuprinde porțiunea sudică a Podișului Getic, continuată cu relieful Câmpiei Române. Este străbătut de valea largă a Oltului, pe care s-au amenajat câteva hidrocentrale. Reședința județului, orașul Slatina, situat la est de Olt, precum și jumătatea de est a județului, fac parte din Muntenia, iar partea de vest a județului (cu orașul Caracal), face parte din Oltenia.

Terra – o planetă a Sistemului Solar

Sistemul Solar este un grup de corpuri cosmice (8 planete, sateliții acestora, comete, asteroizi, corpuri asemănătoare planetelor, praf cosmic) care se rotesc în jurul unei stele, Soarele.

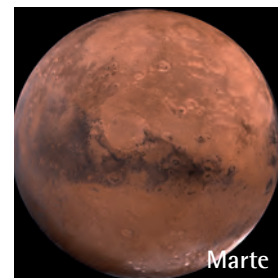
Mercur – cea mai apropiată planetă de Soare, arată o singură parte acestuia (unde este foarte cald).

Venus – are temperaturi foarte mari, ca rezultat al efectului de seră produs de atmosfera foarte densă. Are vulcani activi.

Terra (Pământul) – văzută din spațiul cosmic este albastră, datorită oceanelor și atmosferei.

Marte – seamănă cu Pământul prin înclinarea axei, atmosferă (foarte rară însă) și întinderile deșertice de nisip. În scoarța planetei există apă.

Jupiter – este cea mai mare planetă. Exteriorul este gazos, iar învelișul solid. Radiază mai multă energie decât primește.

Saturn – are nucleul solid și învelișul gazos. În jurul său se rotește un inel alcătuit din corpuri de mici dimensiuni. Are peste 60 de sateliți.

Uranus – are înveliș exterior gazos, înghețat și nucleu solid. Temperaturile la exterior sunt scăzute (-150°C).

Neptun – are temperaturi foarte scăzute (-200°C), atmosferă gazoasă și nucleu solid.

